

ROGER ZELAZNY

CAVALERUL UMBRELOR

Traducere de EUGEN CRISTEA

Roger Zelazny (1937-1995) s-a născut în Euclid, Ohio. A absolvit Universitatea Columbia din New York cu o diplomă în teatrul elisabetan și iacobin, fapt reflectat și în scrierile sale.

Prima sa povestire a apărut în 1962, iar din 1969 s-a concentrat exclusiv asupra scrisului. S-a impus rapid, în anii '60, ca fiind unul dintre cei mai importanți reprezentanți ai New Wave-ului, alături de scriitori ca Brian Aldiss, John Brunner, Philip José Farmer, M. John Harrison, Ursula K. LeGuin, Robert Silverberg și Philip K. Dick.

Literatura sa combină surse de inspirație foarte diverse, de la mitologie (greacă, hindusă, egipteană etc.) la clasicii francezi, britanici și americani ai sfârșitului de secol XIX și începutului de secol XX, până la romanele polițiste din anii '40 ale lui Raymond Chandler. A experimentat constant în materie de stil, trecând adeseori granița dintre fantasy și science fiction.

Seria Amber cuprinde zece romane care au fost publicate între anii 1970 și 1991.

Romanele și nuvelele sale i-au adus, printre altele, șase premii Hugo, trei premii Nebula și două premii Locus.

Numele ei era Julia și fusesem al naibii de sigur că murise pe 30 aprilie, când începuse totul. Găsirea rămășițelor ei sinistre și uciderea creaturii-câine despre care credeam că a ucis-o au fost fazele de început. Și fuseserăm amanți, lucru de la care, de fapt, începuse totul. Cu mult timp în urmă.

Poate că ar fi trebuit să am mai multă încredere în ea. Poate că n-ar fi trebuit s-o duc în plimbarea-aceea-prin-umbră care a declanșat refuzurile ce au îndepărtat-o de mine, pe căi întunecate și în studioul lui Victor Melman, un sinistru ocultist pe care mai târziu am fost nevoit să-lucid — același Victor Melman care a fost unealta lui Luke și Jasra. Dar acum, poate — vag — ar fi trebuit să mă aflu în postura de a mă absolvi pentru ceea ce credeam că am făcut, deoarece se pare că nu eu eram responsabil pentru cele întâmplate. Într-un fel.

Cu alte cuvinte, am aflat că nu eu fusesem răspunzător, deoarece eram participant direct. Abia când am înfipt cuțitul în misteriosul vrăjitor Mască, cel care fusese implicat un timp în cazul meu, mi-am dat seama că Mască era în realitate Julia. Fratele meu vitreg, Jurt, care încercase să măucidă de mai multă vreme decât oricare altul, a înșfăcat-o și apoi s-au evaporat, imediat după transformarea lui într-un fel de Atu viu.

În timp ce parcurgeam Ținutul în flăcări, prăbușindu-se acolo în Citadela celor Patru Lumi, o grindă care căzu mă sili să fac un salt în dreapta, prinzându-mă într-un *cul-de-sac** de

* fundătură — în lb. franceză în original (*n.t.*).

zidărie și grinzi în flăcări. O bilă din metal negru trecu pe lângă mine, parcă mărindu-se în timp ce se deplasa. Lovi zidul și trecu prin el, lăsând o gaură prin care se putea trece — un pont pe care mi l-am însușit rapid. Afară, am sărit peste șanțul cu apă, folosind extensiile Logrusului pentru a da la o parte o porțiune din gardul viu și câțiva soldați, înainte de a mă întoarce și a striga:

— Mandor!

— Aici, se auzi vocea lui caldă undeva în spatele umărului meu stâng.

M-am răsucit la timp ca să-l văd prinzând o bilă din metal, care mai sări o dată în fața noastră și îi căzu în mâna întinsă.

Își scutură cenușa de pe vesta neagră și își trecu mâna prin păr. Apoi zâmbi și se răsuci către Ținutul în flăcări.

— Ți-ai respectat promisiunea față de Regină și nu cred că mai ai ceva de făcut acolo. Plecăm?

— Jasra e înăuntru, am răspuns, luptându-se cu Sharu.

— Credeam c-ai terminat cu ea.

Am clătinat din cap.

— Știe o mulțime de lucruri pe care eu nu le știu. Lucruri de care voi avea nevoie.

Un turn de flăcări începu să se înalțe deasupra Ținutului, se opri și pluti o clipă, se înalță și mai sus.

— Nu mi-am dat seama, spuse. Se pare că își dorea foarte tare controlul asupra acelei fântâni. Dacă am extrage-o acum, individul ăla, Sharu, va pretinde el controlul. Contează?

— Dacă n-o scoatem acum, ar putea s-o ucidă.

Mandor ridică din umeri.

— Am senzația că ea îl va învinge. N-ai vrea să facem un mic pariu?

— S-ar putea să ai dreptate, am spus privind cum, după o pauză, fântâna își continuă ascensiunea spre cer. Am arătat într-acolo. Chestia aia arată ca un șuvoi de petrol. Sper că învingătorul va ști cum să-l astupe — dacă va exista vreunul. Niciunul nu poate rezista prea mult, după cum se prăbușesc toate.

Chicoti.

— Tu subestimezi forțele pe care le-au generat ca să se protejeze, spuse. Și tu știi că pentru un vrăjitor nu e deloc ușor să înfrunte un altul prin mijloace vrăjitorești. Totuși, spui tu ceva când vine vorba de inerția omenescului. Cu permisiunea ta...?

Am încuviințat.

Cu o mișcare rapidă zvârli bila de metal peste șanț, către construcția în flăcări. Lovi pământul și, cu fiecare săritură, păru să crească în mărime. Scoase un sunet ca de cinel la fiecare lovitură, total disproporționat cu masa și viteza ei aparentă, și acest sunet creșu în volum la fiecare nouă săritură. Pătrunse apoi în ruina în flăcări, gata să se prăbușească, care se afla în capătul apropiat al Ținutului, și pentru câteva clipe dispăru din vedere.

Eram pe punctul de a-l întreba ce se petrece, când am văzut umbra unei bile mari trecând prin fața deschizăturii prin care scăpasem cu fuga. Flăcările — cu excepția celor din turnul central al Fântânii prăbușite — începură să scadă și se auzi un puternic sunet ca un bubuit venind dinăuntru. Câteva clipe mai târziu trecu o umbră circulară și mai mare, și am început să simt bubuitul în tălpile cizmelor.

Un zid se prăbuși. La scurt timp căzu o porțiune dintr-altul. Puteam vedea destul de clar în interior. Prin praf și fum imaginea bilei gigantice trecu din nou. Flăcările se stingeau. Viziunea Logrusului încă îmi permitea scurte priviri asupra liniilor de putere schimbătoare care se scurgeau între Jasra și Sharu.

Mandor întinse o mână. Cam un minut mai târziu o mică bilă de metal veni țopăind, și o prinse.

— Hai înapoi, rosti. Ar fi păcat să pierdem finalul.

Am trecut printr-una dintre nenumăratele găuri din gardul viu, și o mare cantitate de moloz umpluse șanțul astfel încât să-l putem traversa. Am irosit o vrajă de baraj, pentru a împiedica regruparea soldaților și pentru a-i ține deoparte din calea noastră un timp.

Pătrunzând prin zidul spart, am văzut-o pe Jasra stând cu spatele spre turnul de foc, cu brațele ridicate. Dăre de transpirație îi brăzdau chipul printr-o mască de funingine și

simțeam pulsația forțelor care-i treceau prin trup. Cam la vreo trei metri deasupra ei, cu fața vânătă și capul răsucit într-o parte ca și cum ar fi avut gâtul rupt, Sharu plutea în aer. Pentru un novice, ar fi părut că levitează. Viziunea Logrusului îmi înfățișă linia de forță de care atârna suspendat, victimă a ceea ce ar fi putut fi numit, cred, un linșaj magic.

— Bravo, rosti Mandor aplaudând ușor. Vezi, Merlin? Aș fi câștigat pariul.

— Întotdeauna ai apreciat talentul mai bine decât mine, am recunoscut.

— ... și jură să mă slujești, am auzit-o pe Jasra rostind. Buzele lui Sharu se mișcă.

— Și jur să te slujesc, bolborosi.

Jasra cobori lent brațele și linia de forță care-l ținea începu să se lungească. În timp ce cobora spre podeaua crăpată a Ținutului, mâna stângă a Jasrei execută un gest asemănător unuia pe care-l văzusem folosit cândva de dirijorul unei orchestre pentru a stimula suflătorii, și o limbă de foc tâșni din Fântână, căzu asupra lui, îl mătură și se scurse în pământ. Scânteietor, deși nu-i vedeam rostul...

Coborârea lui lentă continuă, ca și cum cineva din cer ar fi pescuit crocodili. M-am trezit ținându-mi respirația în timp ce picioarele i se apropiau de sol, anticipând parcă scăderea presiunii de pe gât. Aceasta, totuși, nu se întâmplă. Când picioarele atinseră solul, pătrunseră în el și coborârea continuă, ca și cum ar fi fost o hologramă supranaturală. Se scufundă dincolo de glezne și până la genunchi și continuă. Nu mai puteam spune dacă mai respiră sau nu. O ușoară litanie de comenzi se rostogoli pe buzele Jasrei, și perdele de flăcări se ridicau periodic între ei, separându-i de Fântână și cuprinzându-l. Se scufundă până peste talie aproape de umeri și un pic mai departe. Când îi rămase la vedere numai capul, cu ochii deschiși, dar fără să vadă, Jasra făcu o altă mișcare de mână și călătoria lui în pământ fu oprită.

— Acum ești paznicul Fântânii, rosti ea, și mi te supui numai mie. Recunoști asta?

Buzele negre se crispară.

— Da, veni un răspuns șoptit.

— Du-te acum și zăgăzuieste focurile, comandă ea. Începe-ți slujba.

Capul păru să încuviințeze în același timp în care începu din nou să se scufunde. După o clipă, doar un smoc de păr ca bumbacul rămase și, o secundă mai târziu, pământul îl înghiți și pe acesta. Linia de forță dispăru.

Mi-am dres glasul. La auzul zgomotului, Jasra lăsă brațele jos și se răsuci spre mine. Zâmbea ușor.

— E viu sau mort? am întrebat, apoi am adăugat: Curiozitate academică.

— Nu sunt sigură, răspunse. Câte un pic din amândouă, cred. Ca noi toți.

— Paznic al Fântâniei, am reflectat. Interesantă existență.

— Mai bine decât un cuier, remarcă ea.

— Așa s-ar zice.

— Presupun că simți că-ți datorez oarecare recunoștință, pentru readucerea mea pe tron, rosti.

Am dat din umeri.

— Ca să fiu sincer, am alte lucruri la care să mă gândesc, am spus.

— Tu voiai să punem capăt vrajbei, și eu să recapăt acest loc. Încă nu nutresc gânduri bune față de Amber, dar aș putea spune că suntem chit.

— Accept asta, i-am spus. Și mai e o mică chestiune de loialitate pe care aș vrea s-o împart cu tine.

Mă studie o clipă printre genele strânse, apoi zâmbi.

— Nu-ți face probleme cu Luke, zise.

— Trebuie. Blestematul ăla de Dalt...

Continuă să zâmbească.

— Știi ceva ce nu știu eu? am întrebat.

— Multe, răspunse.

— Ceva ce ai vrea să-mi împărtășești?

— Cunoașterea e un lucru negociabil, remarcă ea în timp ce pământul se cutremură ușor și turnul incandescent se balansă.

— Eu mă ofer să-ți ajut fiul și tu te oferi să-mi vinzi informația cum să procedez? am întrebat.

Izbucni în râs.

— Dacă aş fi crezut că Rinaldo are nevoie de ajutor, spuse, aş fi fost lângă el în clipa asta. Presupun că ți-e mai ușor să mă urăști dacă simți că îmi lipsesc până și virtuțile materne.

— Hei, credeam că suntem chit, am zis.

— Asta nu exclude să ne urâm unul pe altul, răspunse.

— Haide, doamnă! În afara faptului că ai încercat să mă ucizi ani de-a rândul, eu n-am nimic împotriva ta. Se întâmplă să fii mama cuiva pe care-l plac și-l respect. Dacă a dat de necaz, vreau să-l ajut, și o s-o fac de îndată ce ne vom împăca.

Mandor își drese glasul în timp ce flăcările scăzură trei metri, pâlpâiră, scăzură iar.

— Am câteva vrăji culinare minunate, spuse, dacă recentele eforturi v-au trezit pofta de mâncare.

Jasra zâmbi aproape cochet și aş fi jurat că a clipit din gene spre el. Deși era o apariție frapantă cu şuvița aceea de păr alb, nu cred că ai fi putut spune despre Mandor că e chiar chipeș. N-am înțeles niciodată de ce femeile sunt atrase de el în asemenea măsură. Chiar l-am verificat dacă nu are vrăji speciale pentru așa ceva, dar n-avea niciuna. Trebuie că e un cu totul alt gen de magie.

— O idee minunată, răspunse ea. Eu o să asigur decorul dacă te ocupi tu de rest.

Mandor făcu o plecăciune; flăcările se micșorară până la nivelul solului și se potoliră. Jasra urlă un ordin lui Sharu, Paznicul Invizibil, spunându-i să le mențină așa. Apoi se răsuci și ne conduse către scara de jos.

— Trecerea subterană, explică ea, către locuri mai civilizate.

— Am senzația, am remarcat, că oricine ne va ieși în cale va fi probabil loial Juliei.

Jasra izbucni în râs.

— Așa cum mi-au fost mie înaintea ei și lui Sharu înaintea mea, spuse. Sunt profesioniști. Se potrivesc locului. Sunt plătiți să-i apere pe învingători, nu să-i răzbune pe învinși. O să-mi fac apariția și o să dau o proclamație după cină, și mă voi bucura de loialitatea lor unanimă și sinceră până la următoarea uzurpare. Aveți grijă la a treia treaptă. E o lespede slăbită.

Așa că ne conduse, printr-o porțiune de zid fals, într-un tunel întunecat, ducând în ceea ce eu credeam că e direcția nord-vest către zona Citadelei pe care o investigasem cumva cu ocazia călătoriei dinainte. Fusese ziua în care o salvasem pe Jasra de Mască/Julia și o dusesem în Amber ca să fie un cuier în citadela *noastră* pentru un timp. Tunelul în care am pătruns era total în beznă, dar ea chemă un fascicul luminos, strălucitor în mirajul său, care ne ghidă prin beznă și umezeală. Aerul era rănced, și pereții acoperiți cu pânze de păianjen. Solul era pământ gol, cu excepția unei porțiuni neregulate de lespezi în mijloc; uneori, băltoace fetide de-o parte și de alta; și mici creaturi negre trecând din când în când pe lângă noi — atât pe sol cât și în aer.

De fapt, eu n-aveam nevoie de lumină. Probabil niciunul dintre noi. Țineam Semnul Logrusului, ceea ce asigura o modalitate magică de vedere, răspândind o lumină argintie, venind de niciunde. Îl păstram și pentru că mă avertiza împotriva efectelor magice — care ar fi putut include vrăji-capcană sau, la drept vorbind, o mică trădare din partea Jasrei. Unul dintre efectele acestei viziuni era acela că Semnul plutea și în fața lui Mandor care, după știința mea, nu avea nici el prea mare încredere. Ceva cețos și vag asemănător Modelului ocupa o poziție similară vizavi de Jasra, completând cercul precauțiilor. Și lumina continua să danseze în fața noastră.

Am ieșit de după o piramidă de butoaie în ceea ce părea a fi o pivniță de vinuri bine-aprovizionată. Mandor se opri după șase pași și luă grijuliu o sticlă plină de praf din raftul din stânga. Șterse eticheta cu un colț al mantiei.

— Oh, Doamne! rosti.

— Ce e? întrebă Jasra.

— Dacă încă e bun, aș putea elabora în jurul lui în prânz de neuitat.

— Serios? Atunci adu mai multe ca să fim siguri, spuse ea. Sticlele datează dinaintea mea — poate chiar dinainte de Sharu.

— Merlin, ia-le pe astea două, spuse Mandor dându-mi o pereche. Ai grijă.

Examină restul raftului înainte de a alege încă două, pe care le luă el.

— Acum înțeleg de ce locul ăsta e atacat atât de des, îi spuse Jasrei. Aș zice că aș fi venit și eu dacă știam de chestia asta.

Jasra întinse mâna și-l strânse de umăr.

— Sunt căi mai simple de a obține ce vrei, rosti ea zâmbind.

— O să țin minte asta, răspunse Mandor.

— Sper să te ții de cuvânt.

Mi-am dres glasul.

Jasra se încruntă ușor spre mine, apoi se răsuci. Am urmat-o printr-o intrare joasă și în sus pe niște scări de lemn care scârțâiau. Am ajuns într-o cămară spațioasă și am traversat-o, ajungând într-o bucătărie imensă, pustie.

— Nu găsești niciodată un servitor când ai nevoie, constată ea privind roată prin încăpere.

— N-avem nevoie, spuse Mandor. Găsiți-mi o zonă plăcută și mă descurc.

— Foarte bine, răspunse ea. Pe aici.

Ne conduse prin bucătărie; apoi trecurăm printr-o serie de încăperi până am ajuns la o scară pe care am escaladat-o.

— Câmpii de gheață? întrebă. Câmpii de lavă? Munți? Sau o mare-agitată-de-furtună?

— Dacă te referi la alegerea peisajului, răspunse Mandor, mie dă-mi munții.

Privi spre mine și am încuviințat.

Jasra ne conduse spre o încăpere lungă, îngustă, unde am deschis câteva obloane pentru a vedea un șir de piscuri cu vârful rotunjite. Încăperea era răcoroasă și cam prăfuită, cu rafturi întinse pe toată lungimea peretelui din apropiere. Acestea adăposteau cărți, instrumente de scris, cristale, lupe, mici borcane cu vopsea, câteva instrumente magice simple, un microscop și un telescop. În centrul încăperii se afla o masă pe un pedestal, cu o bancă de fiecare parte.

— Cât timp îți trebuie? întrebă Jasra.

— Un minut sau două, spuse Mandor.

— În cazul ăsta, spuse ea, mi-ar plăcea mai întâi să-mi aranjez un pic ținuta. Poate ați vrea și voi.

— Bună idee, am zis.